

STORTINGET

Innst. 326 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 93 LS (2020–2021), L-delen

**Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om
Endringer i folketrygdloven (ny ordning med for-
skutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompens-
asjon til arbeidstakere som er rammet av innreise-
restriksjoner)**

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnhold i proposisjonen

I proposisjonen foreslås endringer i folketrygdloven (ny ordning med forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner) og endringer i statsbudsjettet 2021 som følge av dette. Det foreslås videre endringer i statsbudsjettet 2021 som følge av økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til opprettelse av en godkjenningsordning i regi av Arbeidstilsynet for karanteneinnkvartering som arbeidsgiver/oppdragsgiver stiller til disposisjon.

Når det gjelder endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner og opprettelse av ordning for forhåndsgodkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver eller oppdragsgiver) er dette behandlet i forbindelse med Prop. 93 LS (2020–2021), S-delen, jf. Innst. 327 S (2020–2021).

1.2 Hjemmel til å pålegge arbeidsgiver forskutteringsplikt – ny kompensasjonsordning i form av sykepenger til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner

1.2.1 Innledning

Det foreslås å innføre en ny ordning som gir delvis kompensasjon til arbeidstakere som ikke kan møte på jobb i Norge på grunn av innreiserestriksjoner. Ytelsen vil bli utbetalt som sykepenger og følge sykepengereguleringene så langt de passer, men med en kompensasjonsgrad på 70 pst. For å sikre en rask igangsetting av ordningen og lette den administrative gjennomføringen er det hensiktsmessig at arbeidsgiver forskutterer ytelsen til arbeidstakeren og krever refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten. Det foreslås derfor at det gis en hjemmel i folketrygdloven § 25-16 til å fastsette slik forskutteringsplikt for arbeidsgiver i forskrift.

Det vises til proposisjonens kapittel 2.2, der det er nærmere redegjort for bakgrunnen, og kapittel 2.3 der den nye kompensasjonsordningen er gjort greie for.

Arbeids- og velferdsetaten må i stor grad stole på opplysninger fra arbeidsgiver i saksbehandlingen, men kontroll av enkelte opplysninger kan kjøres mot registerdata. Det vil bli gjennomført kontroller i ettertid for å avdekke misbruk av ordningen. Ytterligere tiltak for å redusere risikoen for misbruk vil bli vurdert.

Ordningen vil kun gjelde for arbeidstakere, ikke for frilansere og selvstendig næringsdrivende.

Den nye kompensasjonsordningen knyttes til de strenge innreiserestriksjonene og vil bli avviklet så snart det igjen åpnes for innreise for arbeidstakere fra andre EØS-land.

Det er viktig at en ordning som sikrer kompensasjon til berørte arbeidstakere som ikke får lønn, kommer raskt på plass. Det foreslås derfor at lovhjemmelen og forskrifter vedtas uten høring, da gjennomføring av en høring vil kunne vanskeliggjøre innføring av tiltaket så raskt som ønskelig, jf. utredningsinstruksen punkt 3-3 andre ledd andre kulepunkt.

1.2.2 Departementets forslag

Det foreslås en ny bokstav e i folketrygdloven § 25-16 andre ledd. Den nye bestemmelsen gir hjemmel til å innføre en plikt for arbeidsgiver til å forskuttere sykepenges til arbeidstakere som rammes av innreiserestriksjoner, for så å få refusjon fra trygden.

1.2.3 Ikrafttredelse

Det foreslås at endringen trer i kraft straks og gis virkning fra 29. januar 2021, som var tidspunktet da innreiserestriksjonene ble innført.

Virkningstidspunktet tilbake i tid innebærer at endringen gis tilbakevirkende kraft overfor arbeidsgiver, som må forskuttere 70 pst. av lønn for perioden tilbake til 29. januar 2021.

Det er vurdert om dette vil være i strid med forbudet i Grunnloven § 97 om å gi lover tilbakevirkende kraft. Endringen som her foreslås, innebærer en forskuttering av et relativt beskjedent beløp (70 pst. av sykepengegrunnlaget) og at det vil bli gitt full kompensasjon fra trygden, slik at likviditeten gjenopprettes innen kort tid. Videre må tiltaket ses i lys av den alvorlige situasjonen samfunnet befinner seg i, hensynet til et effektivt smittevern og hensynet til en arbeidstakergruppe som er rammet av innreiseforbudet og befinner seg i en vanskelig økonomisk situasjon. Det legges derfor til grunn at endringen er innenfor lovgivers handlefrihet og ikke kommer i konflikt med grunnlovsvernet.

2. Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling av proposisjonen ble det åpnet for å sende inn skriftlige innspill til saken.

Følgende kom med skriftlig innspill:

- NHO
- FFO.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tonning Riise, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk

Venstreparti, Eirik Faret Sakariassen, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til at regjeringen vil innføre en ny ordning som kompenserer for tapt inntekt for utenlandske arbeidstakere.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til at ordningen er en del av det norske velferdssystemet gjennom EØS-avtalen eller andre bilaterale trygdeavtaler.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at det i proposisjonen foreslås en ny bokstav e i folketrygdloven § 25-16 andre ledd. Det gjøres enkelte tekniske justeringer i bokstav c og d som følge av at det tas inn en ny bokstav e. Den nye bestemmelsen gir hjemmel til å innføre en plikt for arbeidsgiver til å forskuttere sykepenges til arbeidstakere som rammes av innreiserestriksjoner, for så å få refusjon fra trygden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter ikke den foreslåtte lovendringen.

Komiteen viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av Prop. 93 LS (2020–2021), S-delen, jf. Innst. 327 S (2020–2021).

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven (ny ordning med forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 25-16 andre ledd bokstav c, d og ny bokstav e skal lyde:

- c) rett til omsorgspenger,
- d) unntak fra pålagte plikter,
- e) plikt for arbeidsgiver til å forskuttere sykepenges fra trygden når en arbeidstaker ikke kan møte på arbeid som følge av innreiserestriksjoner.

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra 29. januar 2021.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 26. mars 2021

Erlend Wiborg

leder

Elise Bjørnebekk-Waagen

ordfører

